

**Zacznij
przygotowania
do matury już dziś**

Kup vademecum

sklep.operon.pl/matura

KRYTERIA OCENIANIA ODPOWIEDZI
Próbna Matura z OPERONEM
Język polski
Poziom rozszerzony

Listopad 2015

wkładowy plan wypowiedzi argumentacyjnej

łane tu odpowiedzi są wyłącznie przykładową, a nie jedyną poprawną realizacją zadań. W za-
niu jest oceniana umiejętność twórczego wykorzystania tekstów kultury typu: recenzja, szkic,
ykuł, esej, w odwołaniu do rozmaitych kontekstów. Za zadanie przyznaje się maksymalnie **40**
któw. Wypracowanie musi mieć nie mniej niż **300 słów**.

powieść pisemna jest sprawdzana zgodnie z kryteriami podanymi w aneksie do *Informatora*
gżaminie maturalnym z języka polskiego od roku szkolnego 2014/2015 (www.cke.edu.pl).

**nat 1. Określ, jaki problem podejmuje Milan Kundera w podanym tekście. Zajmij stano-
ko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz do
ych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 wyrazów.**

Określenie tematu tekstu, np.

ktor podejmuje temat istoty powieści, jej relacji z biografią autora;

ktor wskazuje różnicę między literaturą piękną (fikcjonalną) a literaturą faktu.

Określenie stanowiska autora, np.

undera uważa, że biografia, pamiętnik czy autobiografia mają inną funkcję (zadania) niż po-
ieść;

skazuje, że te pierwsze mają dawać świadectwo jednostkowym faktom, natomiast powieść
ia odśaniać uniwersalne tajemnice życia;

znaje za niewłaściwe czytanie powieści przez dosłownie traktowany klucz biografii autora;

waża, że choć twórca powieści czerpie inspiracje z rzeczywistości, to dzieło powieściowe jest
utonomiczne i należy je badać niezależnie od wiedzy o życiu autora;

opienie autora w jego powieści odwraca uwagę od tego, co naprawdę ważne.

Dostrzeżenie cech charakterystycznych tekstu (elementy analizy i interpretacji), np.

zpoznanie gatunku – esej, wskazanie charakterystycznych cech tematyki i kompozycji tego
pu wypowiedzi;

skazanie językowych wyznaczników subiektywizmu i refleksyjności wypowiedzi;

zpoznanie ironii i wskazanie innych charakterystycznych cech stylu autora oraz jego funkcji.

**Rozważenie i ocena stanowiska autora oraz sformułowanie własnego stanowiska wobec
blemu, np.**

ostrzeżenie, że według autora powieść jest wartością samą w sobie, pisarz tworzy fikcyjny świat, daje czytelnikowi możliwość utożsamiania się z bohaterami i w ten sposób odkrywa i komunikuje istotne i uniwersalne prawdy o świecie i człowieku; uznanie biografii autora za klucz do odczytywania powieści jest banalizowaniem i fałszowaniem jej przekazu;
wyrażenie zgody lub niezgody na stanowisko Kundery (możliwe jest też ambiwalentne stanowisko wobec podjętej w tekście kwestii);
otwierdzenie własnego stanowiska przykładami z literatury, sztuki.

Formułowanie argumentów, np.

Wzywanie twórczości Brunona Schulza, w której pojawiają się motywy autobiograficzne, ale jego dzieła mają charakter kreacjonistyczny, Schulz nie opisuje przypadków swoich i swojej rodziny, próba czytania jego tekstów kluczem biograficznym jest śmieszna i wręcz niemożliwa;
Wzywanie groteskowych powieści Witolda Gombrowicza lub Michaiła Bułhakowa, w których także są obecne elementy przypominające fakty z biografii autorów, trudno jednak z racji nicości przyjętej konwencji skupiać na nich uwagę i traktować jako niezbędne do odczytania powieści;
Wzywanie twórczości Tadeusza Borowskiego jako przykładu dowodzącego, że autobiografia może być tworzywem literackim, jednak znajomość faktów z życia autora dowodzi, że podążanie za kluczem autobiograficznym prowadzi na manowce;
ostrzeżenie i skomentowanie subiektywizmu ocen autora tekstu;
Refleksja nad miejscem i znaczeniem powieści w czasach współczesnych, zwrócenie uwagi na popularność różnych form literatury faktu;

Wzywanie przykładów dzieł, w których, według piszącego, znajomość biografii autora jest pomocna w odczytaniu utworu.

Formułowanie własnych wniosków.

Kryteria oceny interpretacji porównawczej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Określenie problemu	Oceniając pracę pod względem określenia problemu, bierze się pod uwagę jego zgodność z tekstem oraz to, czy jest ono pełne. – 9 pkt – określenie problemu zgodne z tekstem i pełne – 6 pkt – określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne – 3 pkt – określenie problemu częściowo zgodne z tekstem – 0 pkt – brak określenia problemu lub problem niezgodny z tekstem	0–9
Formułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu	Oceniając pracę pod względem sformułowania stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu, bierze się pod uwagę, czy jest ono adekwatne do tekstu i czy jest ono pełne. – 9 pkt – stanowisko adekwatne do tekstu i pełne – 6 pkt – stanowisko adekwatne do tekstu, ale niepełne – 3 pkt – stanowisko częściowo adekwatne do tekstu – 0 pkt – brak stanowiska lub stanowisko nieadekwatne do tekstu	0–9

Wzrosty oceny interpretacji porównawczej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych. – 2 pkt – brak błędów rzeczowych – 0 pkt – jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych Błąd kardynalny, to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–2
zmysł kompozycyjny	Oceniając pracę pod względem zmysłu kompozycyjnego, bierze się pod uwagę: – funkcjonalność segmentacji – czy zostały wyodrębnione w tekście (językowo i graficznie) części pracy oraz akapity, – uporządkowanie tekstu – czy wyodrębnione części i akapity zostały logicznie uporządkowane. – 6 pkt – kompozycja funkcjonalna – 3 pkt – zaburzenia w funkcjonalności kompozycji – 0 pkt – brak zmysłu kompozycyjnego	0–6
spójność całkowita	Oceniając pracę pod względem spójności lokalnej, bierze się pod uwagę zgodność logiczną i gramatyczną między sąsiadującymi zdaniami w akapitach. – 2 pkt – pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenie spójności – 1 pkt – znaczne zaburzenie spójności – 0 pkt – wypowiedź niespójna	0–2
styl tekstu	Oceniając pracę pod względem stylu tekstu, bierze się pod uwagę jego stosowność, zachowanie zasady decorum. – 4 pkt – styl stosowny – 2 pkt – styl częściowo stosowny – 0 pkt – styl niestosowny	0–4
poprawność językowa	Oceniając pracę pod względem poprawności językowej, bierze się pod uwagę liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych. – 4 pkt – brak błędów lub nieliczne błędy nierzające – 2 pkt – liczne błędy nierzające lub nieliczne błędy rające – 0 pkt – liczne błędy rające	0–4
poprawność pisu	Oceniając pracę pod względem poprawności zapisu, bierze się pod uwagę liczbę oraz wagę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych. – 4 pkt – zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierzające – 2 pkt – liczne błędy nierzające lub nieliczne błędy rające – 0 pkt – liczne błędy rające	0–4

Wskazanie konsekwencji sytuacji, np.

ziady – lektura ukształtowała idealistyczne wyobrażenie miłości bohatera, zainspirowała do oszukiwania ideału (kochanki, uczucia, związku), sprawiła, że nie potrafi zadowolić się niedoświadczonym światem, który przyniósł rozczarowanie, życie stało się dla bohatera źródłem nieznośnego cierpienia;

Kordian – dzieło Szekspira wzbudza zachwyt bohatera, namiętności kierujące czynami jego bohaterów są mu bliskie, mroczny świat jego dramatów jest mu bliski, świat realny rozczarowuje go, razi go przyziemnością, nie odnajduje się w nim, gardzi nim i ludźmi.

Analiza języka wypowiedzi jako elementu kreacji postaci, np.

mocjonalność i egzaltacja Pustelnika, patos i sarkazm Kordiana.

Podsumowanie, np.

ostrzeżenie podobieństwa doświadczeń bohaterów (obu ukształtowała literatura, idealistyczne postawy są źródłem rozczarowania, a rozczarowanie światem jest przyczyną alienacji obu bohaterów);

ostrzeżenie różnic (np. oskarżenie „książek zbójceckich” przez Pustelnika, pogarda i odrzucenie przyziemnej rzeczywistości przez Kordiana);

sytuowanie obu fragmentów w kontekście epoki.

 Kryteria oceny interpretacji porównawczej	Zasady przyznawania punktów	Liczba punktów
Koncepcja porównywania utworów	Oceniając pracę pod względem koncepcji porównywania utworów, bierze się pod uwagę jej niesprzeczność z utworami oraz skalę spójności. Istotne jest również to, czy zdający odnajduje sensy niedosłowne w utworze. – 6 pkt – koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna – 4 pkt – koncepcja niesprzeczna z utworami, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne – 2 pkt – koncepcja częściowo sprzeczna z utworami – 0 pkt – koncepcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	0–6
Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	Oceniając pracę pod względem uzasadnienia tezy interpretacyjnej, bierze się pod uwagę, czy jest: – trafne i pogłębione – znajduje potwierdzenie nie tylko w tekstach, lecz także w kontekstach. – 12 pkt – uzasadnienie trafne i pogłębione – 8 pkt – uzasadnienie trafne, ale niepogłębione – 4 pkt – uzasadnienie częściowo trafne – 0 pkt – brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację	0–12
Poprawność rzeczowa	Oceniając pracę pod względem poprawności rzeczowej, bierze się pod uwagę liczbę błędów rzeczowych. – 2 pkt – brak błędów rzeczowych – 0 pkt – jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych Błąd kardynalny to błąd wskazujący na nieznaną treść tekstu kultury oraz kontekstów, do których odwołuje się zdający.	0–2

